

Olsztyn, 23 czerwca 2020 r.

WOOŚ.410.54.2020.AD

Opinia

Na podstawie art. 57 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2020 r., poz. 283, z późn. zm.), po rozpatrzeniu wniosku z dnia 25 maja 2020 r. (data wpływu do RDOŚ 27.05.2020 r.), przedłożonego przez Instytut Badawczy IPC SP. z o.o., w sprawie wydania opinii wymaganej w ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie, po przeanalizowaniu dokumentu:

„Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru funkcjonalnego subregionu EGO na lata 2020 – 2030” wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko przedkłada pozytywną opinię.

EGO Kraina Bociana jest wspólnotą samorządową jednostek terytorialnych wschodniej części województwa warmińsko-mazurskiego. Obejmuje swoim zasięgiem wszystkie jednostki samorządu terytorialnego z przestrzeni powiatów ełckiego, gołdapskiego i oleckiego. Wynika bezpośrednio z ustaleń rozwoju regionalnego, zdefiniowanych w Strategii Rozwoju Województwa – Warmińsko Mazurskie 2030. Zacieśnianie współpracy w obszarze EGO spójne jest z celem głównym Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030), czyli podstawowego dokumentu strategicznego polityki regionalnej państwa.

Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru funkcjonalnego subregionu EGO na lata 2020-2030 składa się zasadniczo z dwóch części:

1. Diagnozy, w której zaprezentowano uwarunkowania wewnętrzne oraz zewnętrzne rozwoju subregionu EGO Kraina Bociana. Podsumowaniem diagnozy jest klasyczna analiza SWOT oraz analiza SWOT/TOWS. Diagnoza umożliwiła określenie sytuacji strategicznej subregionu EGO Kraina Bociana na tle potencjałów i problemów wewnętrznych oraz na tle szans i zagrożeń płynących z otoczenia. Analiza SWOT/TOWS pozwoliła ocenić, które zjawiska wewnętrzne i zewnętrzne w największym stopniu determinować będą rozwój subregionu. W ten sposób określono wyzwania strategiczne, które w części planistycznej stanowiły podstawę do definiowania priorytetów rozwoju.
2. Części planistycznej, w której określono nadrzędne cele rozwoju (wizja, misja, cele strategiczne) oraz system celów szczegółowych (priorytetowych) i kierunków działań. Do części planistycznej należy zaliczyć także system zarządzania strategią, tj. wytyczne, w jaki sposób zorganizować partnerską współpracę na rzecz rozwoju subregionu EGO Kraina Bociana oraz w jaki sposób mierzyć i poddawać ewaluacji postępy prac w ramach wdrażanej strategii.

Wizja subregionu EGO Kraina Bociana oparta jest na trzech filarach: gospodarce, mieszkańcach oraz środowisku. W Strategii EGO 2030 wyróżniono 3 cele strategiczne oraz 12 celów priorytetowych:

1. Cel strategiczny. Rozwinięta, zrównoważona gospodarka EGO, oparta na współpracy międzysektorowej;

- Priorytet 1.1. Tworzenie warunków dla nowych inwestycji w EGO:
  - Działania na rzecz pozyskiwania i scalania terenów inwestycyjnych.
  - Prowadzenie obsługi inwestorów na obszarze EGO.
  - Rozwój infrastruktury na terenach przeznaczonych pod działalność gospodarczą (np. SSE, parki przemysłowe).
  - Wspieranie rozwoju bazy turystycznej, w tym noclegowej, na obszarze EGO.
- Priorytet 1.2. Wzmacnianie potencjału gospodarczego EGO:
  - Rozwijanie kompleksowej oferty turystycznej w oparciu o markę EGO (sieciowanie i sprzedaż produktów).
  - Rozwój infrastruktury turystycznej (szlaki, drogi, ścieżki i trasy rowerowe, piesze, mała infrastruktura, miejsca wypoczynku).
  - Wsparcie innowacji przedsiębiorstw, w tym wspieranie aktywności przedsiębiorstw w zakresie badań i rozwoju.
  - Wspieranie i promowanie rozwoju gospodarki cyfrowej.
  - Wspieranie postaw proinnowacyjnych.
  - Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości w subregionie (np. poprzez inkubację, start-upy).
  - Wspieranie/promowanie umiędzynarodowienia przedsiębiorstw EGO.
- Priorytet 1.3. Kadry dla gospodarki EGO:
  - Poprawa jakości kształcenia zawodowego, w tym promowanie współpracy szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe z przedsiębiorcami.
  - Promocja kształcenia zawodowego i doradztwa już od wczesnych etapów edukacji.
  - Promowanie elastycznych form zatrudnienia.
  - Rozwój i promowanie kształcenia ustawicznego.
  - Tworzenie zachęt dla studiowania i pracy w subregionie EGO.
  - Rozwijanie kluczowych kompetencji uczniów na potrzeby nowoczesnej gospodarki.
  - Wsparcie mieszkańców na rzecz dobrej jakości zatrudnienia (podnoszenie wiedzy, kompetencji, pośrednictwo pracy, aktywizacja zawodowa).
  - Wsparcie szkolnictwa wyższego w EGO, w tym promowanie współpracy uczelni z przedsiębiorcami.
  - Wspieranie rozwiązań sprzyjających kształtowaniu kompetencji uniwersalnych.
- Priorytet 1.4. Promocja gospodarcza i turystyczna EGO:
  - Dążenie do jednolitego oznakowania EGO (tablice informacyjne, logo).
  - Mobilizacja samorządów w promocji EGO.
  - Tworzenie i promocja wspólnej oferty inwestycyjnej EGO.
  - Promocja produktów i usług lokalnych EGO.

- Rozwijanie wspólnej oferty turystycznej (szlaki turystyczne, tematyczne, wydarzenia, miejsca).
- Utworzenie wspólnego kalendarza imprez EGO (kulturalno-sportowych, otwarcie sezonu).

2. Cel strategiczny. Wysoka jakość życia mieszkańców EGO.

- Priorytet 2.1. Poprawa dostępności i jakości usług publicznych EGO:
  - E-usługi: wprowadzenie programów lojalnościowych jednolitych w EGO (np. karta seniora); wspieranie i promowanie rozwiązań cyfrowych w administracji publicznej, opiece zdrowotnej, kulturze, rekreacji, edukacji.
  - Kultura: doskonalenie/dostosowanie oferty kulturalnej do zmieniających się potrzeb odbiorców; prowadzenie aktywnej edukacji kulturalnej.
  - Edukacja: rozwój infrastruktury i wyposażenia placówek wychowania przedszkolnego oraz szkół podstawowych i średnich; rozwój i promowanie edukacji dostosowanej do indywidualnych potrzeb uczniów.
  - Opieka zdrowotna: rozwój kompleksowej opieki zdrowotnej i usług pielęgnacyjnych dla osób starszych; rozwój infrastruktury i wyposażenia opieki zdrowotnej; rozwój i promocja działalności uzdrowiskowej oraz usług rehabilitacyjnych; wspieranie rozwiązań zabezpieczających kadry medyczne dla subregionu; wspieranie oraz prowadzenie profilaktyki prozdrowotnej mieszkańców EGO; prowadzenie oceny stanu zdrowia oraz określanie potrzeb zdrowotnych mieszkańców EGO.
  - Sport i rekreacja: rozwój infrastruktury sportowej i rekreacyjnej.
  - Bezpieczeństwo publiczne: działania na rzecz wzrostu poczucia bezpieczeństwa.
  - Mieszkalnictwo: wspieranie ilościowego i jakościowego rozwoju zasobów mieszkaniowych subregionu EGO.
- Priorytet 2.2. Poprawa dostępności komunikacyjnej EGO:
  - Budowa systemu dróg rowerowych, zintegrowanych z systemem komunikacji publicznej.
  - Modernizacja dróg kluczowych dla dostępności komunikacyjnej subregionu, w tym dróg lokalnych.
  - Podejmowanie działań na rzecz modernizacji linii kolejowej Ełk–Gołdap–Olecko.
  - Poprawa bezpieczeństwa w komunikacji.
  - Rozwój systemów informatycznych wspierających obsługę pasażerów komunikacji publicznej.
  - Wspieranie rozwoju zintegrowanego systemu transportu publicznego w subregionie EGO.
  - Zmniejszenie wykluczenia komunikacyjnego wybranych przestrzeni subregionu.
- Priorytet 2.3. Tworzenie warunków do rozwoju kapitału społecznego EGO.
  - Działania edukacyjne służące podnoszeniu świadomości zdrowotnej społeczeństwa oraz promocji zdrowego stylu życia.
  - Ochrona, promocja i rozwój dziedzictwa kulturowego, w tym lokalnych tradycji,
  - Wspieranie potencjału organizacji pozarządowych.

- Wzmacnianie świadomości społecznej w zakresie bezpieczeństwa, porządku publicznego.
- Wzmacnianie tożsamości lokalnej mieszkańców EGO.
- Działania na rzecz rozwoju wolontariatu, w tym na rzecz osób starszych.
- Priorytet 2.4. Skuteczna polityka pomocy społecznej EGO:
  - Integracja społeczna osób w szczególnie trudnej sytuacji życiowej,
  - Poprawa jakości mieszkalnictwa socjalnego.
  - Poprawa jakości usług społecznych (w tym podnoszenia kwalifikacji zawodowych kadr pomocy społecznej).
  - Promowanie i wspieranie współpracy międzysektorowej w zakresie usług społecznych.
  - Rozwój infrastruktury opieki i pomocy społecznej (DPS, opieka senioralna), tworzenie Domów Seniora.
  - Wsparcie osób starszych i osób z niepełnosprawnościami.
  - Wspieranie działań z zakresu reintegracji społeczno-zawodowej, w tym działań podmiotów ekonomii społecznej.
  - Rozwój infrastruktury w zakresie wsparcia rodziny, osób niepełnosprawnych, osób w podeszłym wieku.
  - Deinstytucjonalizacja pieczy zastępczej.
  - Likwidacja barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej w celu poprawy dostępności dla osób niepełnosprawnych.

3. Cel strategiczny. Zachowane walory przyrodnicze oraz wysoka jakość środowiska EGO.

- Priorytet 3.1. Ochrona środowiska i przyrody EGO:
  - Działania na rzecz ograniczenia chorób zakaźnych.
  - Edukacja ekologiczna.
  - Ochrona gleb przed erozją.
  - Rozwijanie i odtwarzanie małej retencji wodnej.
  - Rekultywacja jezior (badania, pilotaże, wdrażanie sprawdzonych rozwiązań).
  - Przeciwdziałanie zagrożeniom bezpieczeństwa publicznego.
  - Rozwój systemu kanalizacyjnego i oczyszczania ścieków, w szczególności na obszarach wiejskich oraz terenach intensywnego rozwoju osadnictwa.
  - Wspieranie potencjału służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo, porządek publiczny i ratownictwo.
  - Zachowanie walorów przyrodniczych.
  - Wspieranie zrównoważonej gospodarki rolnej i leśnej.
- Priorytet 3.2. Wdrażanie zasad gospodarki o obiegu zamkniętym w EGO:
  - Dostosowanie systemu gospodarki odpadami do zasad gospodarki o obiegu zamkniętym.
  - Promowanie idei gospodarki o obiegu zamkniętym.
  - Prowadzenie racjonalnej gospodarki odpadami (zasada 4R).
- Priorytet 3.3. Dążenie do "zero" emisyjności w EGO:
  - Promowanie niskoemisyjnego transportu i komunikacji (publicznej i indywidualnej).
  - Zakup niskoemisyjnego taboru autobusowego komunikacji publicznej.

- Rozbudowa i rozwój dróg rowerowych.
  - Realizacja kompleksowych programów ochrony powietrza.
  - Wspieranie termomodernizacji budynków.
  - Wspieranie wykorzystania technologii opartych o odnawialne źródła energii.
- Priorytet 3.4. Ład przestrzenny EGO:
- Działania ograniczające możliwości nowej zabudowy i zagospodarowania na terenach wrażliwych przyrodniczo oraz niekontrolowanej suburbanizacji i rozpraszania zabudowy.
  - Edukacja społeczeństwa i promowanie działań na rzecz potrzeby ochrony wartości przyrodniczych i krajobrazowych.
  - Kształtowanie estetyki i ładu przestrzennego subregionu EGO.
  - Rewitalizacja miast i odnowa obszarów wiejskich.

W analizie SWOT przeanalizowane słabe i mocne strony subregionu EGO Kraina Bociana. W przypadku uwarunkowań wewnętrznych mocnymi stronami są:

- uwarunkowania lokalizacyjne, przyrodniczo-krajobrazowe, kulturowe oraz skojarzeniowe,
- wewnętrzny układ komunikacyjny EGO oparty na korytarzu drogi krajowej nr 65 oraz potencjalna (przyszła) bardzo dobra dostępność komunikacyjna Ełku (Ełk jako ważny węzeł komunikacyjny),
- potencjał gospodarczy obszaru EGO, w tym lokalne specjalizacje (działalności gospodarcze) usługowe i przemysłowe, instytucje otoczenia biznesu, potencjał inwestycyjny,
- policentryczna, zrównoważona sieć osadnicza oraz sieć usług publicznych, bazująca na miastach EGO, w tym Ełku postrzeganym w SRWM jako rdzeń kompetencyjny regionu (pozycja gospodarcza, edukacja, kultura, sport i rekreacja, opieka zdrowotna),
- kapitał społeczny oraz ludzki oparty na stabilnej wielkości populacji EGO, w tym potencjale przyciągania mieszkańców do gminy i miasta Ełk.

Słabe strony dotyczą m.in.: niskiej wewnętrznej dostępności komunikacyjnej przestrzeni EGO Kraina Bociana związana ze złym stanem infrastruktury drogowej, słabym wykorzystaniem sieci kolejowej oraz deficytem połączeń komunikacji publicznej; niekorzystnym zjawiskiem społeczno-demograficznym; słabym stanem i jakością wybranych komponentów środowiska (w tym wód powierzchniowych rzek i jezior, oraz deficyty infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, w szczególności na obszarach wiejskich); bariery dla dalszego wzrostu gospodarczego.

Do projektu niniejszego dokumentu, organ opracowujący, stosownie do wymogów prawa sporządził i załączył Prognozę oddziaływania na środowisko, której podstawowym celem jest określenie możliwych skutków, jakie mogą powstać w środowisku, w związku z wprowadzaniem do realizacji ocenianego dokumentu. Prognoza powinna posłużyć jako materiał pomocniczy w procesie decyzyjnym dla organu podejmującego decyzje, co do treści ustaleń Strategii oraz jako materiał informacyjny dla wszystkich uczestników procesu przy opiniowaniu i uzgadnianiu ostatecznej wersji, przed jej uchwaleniem. Analizując Prognozę w aspekcie powyższych kryteriów, można stwierdzić, że wypełnia kryteria formalne i w większości merytoryczne nałożone w art. 51 ust. 2 ww. ustawy w zakresie zawartości prognozy oraz wcześniejszego uzgodnienia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie.

Realizacja Strategii może potencjalnie spowodować wystąpienie znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko, głównie o charakterze lokalnym. Dokument definiuje główne kierunki rozwoju, więc należy uznać, że wyznacza częściowo ramy także dla przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Projektowany dokument Strategii EGO nawiązuje do celów zrównoważonego rozwoju. W dokumencie podkreśla się, że kwestie ochrony środowiska oraz zachowania przyrody stanowią jeden z głównych priorytetów Unii Europejskiej.

Opinia niniejsza nie posiada charakteru wiążącego dla organu opracowującego projekt dokumentu, jednakże, w podsumowaniu, przygotowywanym na podstawie art. 55 ust. 3 ustawy o oś jest on zobowiązany uzasadnić wybór w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych, a także przedstawić informację, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione: ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko oraz opinie właściwych organów.

Projekt ww. dokumentu został oceniony pod kątem formalnym oraz merytorycznym.

Uzasadnienie

Pismem z dnia 25 maja 2020 r. (data wpływu do RDOŚ 27.05.2020 r.) Instytut Badawczy IPC SP. z o.o., zwrócił się do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie w sprawie wydania opinii, wymaganej w ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu: **Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru funkcjonalnego subregionu EGO na lata 2020 – 2030**. Opinia niniejsza wymagana jest z mocy art. 54 ust.1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2020 r. poz. 283, z późn. zm.) na podstawie którego organ opracowujący projekt dokumentu, wymagający **strategicznej oceny oddziaływania na środowisko** poddaje projekt, wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, opiniowaniu przez właściwe organy. Z mocy art. 57 ust. 2 ww. ustawy, organem opiniującym właściwym w przedmiotowej sprawie jest regionalny dyrektor ochrony środowiska. W związku z powyższym Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie przedkłada niniejszą opinię do wykorzystania zgodnie z art. 55 ust. 1. powyższej ustawy.

Z up. REGIONALNEGO DYREKTORA
OCHRONY ŚRODOWISKA
w Olsztynie
Agnieszka Zaborowska
p.o. Naczelnika Wydziału
Ocen Oddziaływania na Środowisko

Otrzymują: (za dowodem doręczenia)

1. Instytut Badawczy IPC SP. z o.o.,
2. aa